

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' משפטים כ"ג שבט תשע"ח

החברותא בטאנן פנימי לחברים גליון מס 575

פנינים יקרים

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם (כא, א) איתא בזה"ק אילין סדורין דגלגולין ע"ש והוא תמוה לכאורה מה לגלגולין בפרשתנו. שמעתי בענין הדין שאחד דן את חבריו כבי"ד ויודע בעצמו שבודאי הוא זכאי בדין. ולמעשה בפסיקה ביה"ד חיבורו, אל יקשה לבו, דהרי התורה אמת היא ודרכיה נועם אלא דהבוי"ש בורא כל ובורא הנשמות יודע איך היה בגלגולים הקודמים בין אדם לחבירו והסובב המסבב ומנהיג ע"פ התורה את עולמו בחסד וברחמים בצדק ובמשפט אמת כפי אשר יורם לאלקים. זהו שרימוז הזה"ק ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם. ואף אם נראה שהם נגד האמת, דע דהאמת הוא אילין סדורין דגלגולין...

(דגל מחנה אפרים)

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם (כא, א) נותן התורה צוה לעבדו הנאמן שילמד את בניו שישמו תמיד משפטי ה' לפני משפטיהם הם. כמ"ש ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלקיך וכן ובראשית עריסותיכם, בכור בניך תתן לי. ואין לך הכנעה גדולה מזו לפני הדר גאונו יתברך. (מאיר עיני ישרים)

כי תקנה עבד עברי (כא, ב) סמיכת עבד עברי לפרשת קבלת התורה. כי החרות שקבלו בני ישראל כדי שכל איש ישראלי יוכל להיות משועבד רק להשי"ת.

חמשה בקר ישלם תחת השור וארבע צאן תחת השה (כא, לו) איתא בגמ' א"ר יוחנן בן זכאי חס המקום על כבודן של בריות שור שהולך ברגליו ולא נתבזה הגנב לנושאו על כתפו משלם חמשה, שה שנושאו על כתפו משלם ארבעה הואיל ונתבזה בו ע"ש. ישרים דרכי ה' צדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם אעפ"י שמדובר בגנב העושה דבר רע ומגונה, בכל זאת חס המקום על כבודו... ואם בגנב כן כמה להיות גוהר בכבודו של כל איש ישראלי. (מאיר עיני ישרים)

ונקרב בעל הבית אל האלקים אם לא שלח ידו במלאכת רעהו (כב, ז) בדרך מליצה: במה יקרב בעל הבית הפשוט אל האלקים? אם אין לו תורה ולא יראה ולא חסידות וכו' וכו', במה יקרב האומלל הזה אל הקדושה? התירוץ הוא: אם לא שלח ידו במלאכת רעהו אם יש לו רק את המדה הטובה לא לשלוח יד במלאכת רעהו אזי קרוב הוא אל האלקים. (מרגניתא דר' מאיר)

אל תשת ירך עם רשע להיות עד חמס (כג, א) הנה כאשר היצה"ר עולה למעלה ומסמין ח"ו על איש הישראלי אינו נחשב כל כך, כי הוא רק עד אחד, והתורה אמרה על פי שנים עדים יקום דבר. על כן ממתין היצה"ר עד שהוא מוצא עוד איזה איש אשר הוא מלשין ומדבר לשון הרע על חבריו ואז הוא מצרף עצמו עם האיש הזה להעיד עליו. זה שהזהיר הכתוב אל תשת ירך עם רשע - עם היצה"ר שנקרא רשע להיות עד חמס ביחד עם היצה"ר כנ"ל. (דורש טוב לעמו בשם הר"מ מפשעוורסק)

מדבר שקר תרחק (כג, ז) בשם הרבי ר' זושא זצ"ל מדבר שקר תרחק כשאתה מדבר דיבור אחד של שקר מיד אתה מרחק את עצמך מהשי"ת. (מדרש פינחס)

ועברתם את ה' אלקיכם וברך את לחמך ואת מימך (כג, כה) פתח בלשון רבים וסיים בלשון יחיד. ונראה כי כל הדברים שבקדושה אף בשעה שעושהו ביחיד צריך לכוון על כללות ישראל ולכן כתוב בלשון רבים. אבל בענינים גשמיים אפילו בשעה שאוכלים ביחד על כל זאת כל אחד מכניס אכילתו בגופו ואינו נוגע לגופו של חברו לכך נכתב בלשון יחיד לכל אחד בפני עצמו, מלבד אם הופך הגשמי להיותו בקדושה כדין זימון וכד'.

(אהל תורה)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

האשק שיחת הרא"ש ז"ע"א ז' ניסן תשל"ה ה'בא ל'פס"ח ז"א.א.

לעשות את ההתחלה, אם הוא מונח ביסוד שלו הוא מוכרח להבחין שיש כח שמפעיל את כל הפעולות שלו, כי אחר שהיסוד שלו הוא רע איך מגיע אליו כוז פעולה. וכשהוא במצב כזה ומתחיל לעשות, מזה גופא "אחזה אלוהה" - הוא יודע שלא יכול להיות שזה ממנו, כי מה אנו מה חיינו, לא על צדקותנו אנו מפילים תחנונו לפניך כי על רחמך הרבים, ואז הוא חי עם הטמיר ונעלם ממש בחינת "פה אל פה".

ט

בכדי שנזכה למלא את התפקיד הזה של הקדושה בשלימות צריך לבקש מהרבש"ע שלא יתן לנו לרמות את עצמנו, ויזכה אותנו באחדות. אי אפשר ללכת לבד בשדה הקרב הזה, כי יסוד האנוש הוא "מה" "מה אנוש כי תזכרנו", רק "טובים השניים מן האחד" ו"איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק". כי אדם הראשון כשנברא והיה בבחינת "אדם", לקח הרבש"ע עצם מעצמו ובשר מבשרו וברא את חוה, כדי שהיא תביא תולדות והילדים יתאחדו בחזרה לבחינת "אדם". ואם אנו כולנו נתאחד בחזרה בבחינת "אדם" יתבטל החטא של עץ הדעת, והרבש"ע יביא אותנו שע"י האחדות הזו נזכה שהוא יתגלה.

רק בדרך זו יבוא המשיח. מי שחושב שמשיח יבוא בלא זה אלו דמיונות בעלמא. טוב שמדברים שמשיח כבר מגיע כדי שידעו שיש משיח, אבל חז"ל אמרו שאין משיח בא אלא בהיסח הדעת, והיסח הדעת פירושו שלימות הדעת, דהיינו וחטאתי נגדי תמיד (אדם מסיח דעתו מישותו), שהפגם שאחד רואה אצל השני מעורר אותו לראות את הפגם של עצמו, וכשהוא מציק לו הוא צריך להודות לו על זה שהוא מציק לו, כי בזה הוא מעורר אותו לדביקות הבורא שהפגם שלו השכיח ממנו. כשאנו נגיע לכזו מדריגה תהיה בינו אהבה שאינה תלויה בדבר. כי אפילו אם החבר ציער

וזה כל האדם בעולם הזה, שיגיע לתכלית של הכרת היסוד שלו. ועל זה נאמר "אשרי אדם מפחד תמיד", שמפחד שלא ישכח את היסוד שלו. וגם כשהוא חי ביסוד שלו הוא בסכנה שלא ישכח שהוא חי בסיבה, וגם כשחי בסיבה הוא בסכנה שלא יבחר ב"פחד יצחק", רק שיהיה "הבוחר בדוד עבדו". בכל הרף עין ובכל נשימה ונשימה נמצא האדם בסכנות אלו, ואשרי אדם עוז לו בך, שתמיד עוז לו בך, ואז יזכה שמהשפלות שלו ומהאין שלו יגיע להכרה שהחכמה שלו היא מהאין הנעלם. ואז הוא זוכה להשיג בחינת "לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא", כי בבחינה שלו ובדרגה שלו הוא חי בבחינה זו ש"בכל ביתי נאמן הוא".

כל זה נאמר לכל אחד. רק שאנו חיים בבחינת "עבדא בהפקירא נחא ליה" כיון שזה מאד קל ונעים, ולמרות שיודעים שהפקרות מביאה לאבדון, כל אחד חושב שמחר הוא ישתפר, ויש מחר לאחר זמן. האמת היא שאם לא עכשיו אימתי, מעכשיו צריך להתחיל לקיים את תפקידו להכיר את המידה הרעה שלו, ואז יראה שיש בחינה של בחירה שהקב"ה מחליש לו את המידה הרעה, ועי"ז הוא מבחין בשכל הנעלם, והוא בעצמו נהיה נעלם מהגוף, כי הוא חי בבחינת יסוד האין, אין דקדושה - שכל החכמה שלו היא מהאין, והוא משיג את האין דקדושה.

לאחר מכן כשהבחירה מסתלקת הוא צריך שוב להתחיל להתחלה. הוא צריך רק להתחיל כי הרבש"ע רוצה תהלה מחומר, אך אחרי שהוא מתחיל הוא רואה שלא הוא המתחיל. אם הוא מונח ביסוד שלו בהכרח יראה שלא הוא העושה. רבים אומרים "אני עושה" "אני עובד" "אני לומד" והרבש"ע עוזר לי, הם סוברים שזה נקרא שהוא חי עם הרבש"ע - הוא עובד והקב"ה עוזר לו, והגאווה שלו נחשב אצלו רבש"ע. למרות שהאדם צריך

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

הללו, לאהבת יהונתן ודוד אהבה שאינה תלויה בדבר, זה הוא ההיסח הדעת. ומזה נזכה ל"ונשלמה פרים שפתנו", שהתפילות שלנו יעלו לשמים בשלימות ויבנו את הבית השלישי. על התפילות שיבנו את הבית השלישי אנו מבקשים "ותערב לפניך עתירתנו כעולה וכקרבן", כי עליהם להיות כעולה שהיא נשרפת באש כליל תקטר בכדי שיבנה מהם הבית השלישי. כבר אלפי שנים הוא מחכה בגלל שהתפילות לא היו "כליל תקטר" ובגלל שעדיין לא השלמנו את הבחינה של "כעולה וקרבן". וכשנחיה בשלימות הדעת יהיו התפילות שלנו בבחינת "כליל תקטר" ומהם יבנה הבית השלישי.

וכאשר אנו נתאחד ביחד, ונחיה בשלוה מהכאבים שהסביבה גורמת לנו, ע"י שהכאבים הללו יביאו אותנו לדביקות הבורא. הכאבים יזכירו לנו את ה"מה", "מה אנוש כי תזכרנו", וכשאדם משיג את ה"מה" שלו הוא מגיע לדביקות, וכשהוא מגיע לדביקות הוא משיג את הטמיר ונעלם המקיים אותו, ואז הוא מגיע לבחינת "פה אל פה אדבר בו", וזהו ההיסח הדעת.

וכשאנו כולנו נגיע לכזו שלימות שנחיה בלי אינטרסים, נגיע לאהבה שאינה תלויה בדבר, ע"י נזכה שמהתפילות שלנו יבנה הבית השלישי, והרבש"ע ישכין שכינתו עלינו. כל זה יהיה ע"י ש"ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשיו" זו מלכות אדום הרשעה שעכשיו הולך להם כ"כ טוב שאי אפשר לתאר כמה טוב להם, על אחת כמה וכמה טוב יהיה לנו מתי שהרבש"ע יתן לנו את הטוב. כשאנו נהיה באחדות יסוד הקטרוג מעלינו, ויהיה בחינה של "הס קטיגור וקח סניגור מקומו", ויגיע הישועה של כלל ישראל, והרבש"ע יבנה את הבית השלישי, ויהיה תחית המתים במהרה בימינו.

אותי לא אשנא אותו ולא אדבר עליו לשון הרע, כי הצער שהוא גרם לי עורר אצלי לזכור את צער השכינה.

בגלל שהאדם הוא "מה" האין שלו גורם לו לשכוח את דביקות הבורא, ואינו נותן אל ליבו ששכינתא בגלותא, וכאשר החבר מצער אותו הוא מתקוטט עמו. אולם כאשר יתבונן שהחבר רק נשלח כדי לעורר אותו לזכור ששכינתא בגלותא, שהוא שכח מהריבון כל עולמים והוא חי בטבע - שזה הפירוש של "שכינתא בגלותא". החמור מכיר את האדון שלו מהאבוס, "ידע שור קוניה וחמור אבוס בעליו", ואילו הוא אוכל, ומרים את ידו להכניס משהו לפה או שותה מים, וכל פעולה שהוא עושה, והוא לא מכיר מי הוא הפועל את כל הפעולות הללו. תפקידו של כל אדם לעבוד שמהגשמיות יכיר שיש בורא, כמו חמור אבוס בעליו. ואז הוא לא יכעס על אף אחד. כי אם החבר לוחץ אותו הוא יבין שהכאבים הללו נועדו להביא אותו לשלימות של "אחזה אלוקה", כמו שדוד המלך אמר "טוב לי כי עוניתי למען אלמד חוקיך". וכשיגיע לשלימות של "מה", כל חסרון שרואה אצל השני מיד רואה אותו בו עצמו, והכרת חסרונו תביא אותו לדביקות, עד שיגיע לאהבה שאינה תלויה בדבר. הוא לא אוהב את השני בגלל שיש בו אינטרס, הוא אוהב אותו כי הוא מעורר אותו לדביקות הבורא, ע"י שיכיר שהוא חי רק ע"י הרחמים.

וכשאנו כולנו נתאחד ביחד כך, שהכאב שהחבר עושה לי יביא אותי לדביקות - זוהי בחינת משיח. וזה הוא היסח הדעת. כי בשעת מעשה הוא לא מסיח דעת משפלותו, וממילא המכה שהחבר נותן לו מעוררת אותו לדביקות הבורא, ולהכיר ששכינתא בגלותא. וכשכולנו ביחד נגיע לדרגות

המשך פנינים יקרים

ויקחו לי תרומה (כה, ב) פרש"י לי לשמי. שלא יכוונו אפילו לבנין ועשיית המשכן ואפילו לא למטרת השראת השכינה רק לשמי מפני שאמר ונעשה רצונו כפי שציוונו. (חידושי הרי"ם)

ויקחו לי תרומה (כה, ב) לשון המדרש: הה"ד כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזובו. אל תעזובו את המקח שנתתי לכם וכו'. הלשון לקח טוב צ"ב דהל"ל מקח טוב. המדרש בא ללמד לבני אדם שיתחזקו בעבודת השי"ת ולא יפול לבם ורוחם בראותם שלפעמים נודמן לפניהם מכשול אל תעזובו את המקח רק יקוו אל ה' כמו משא ומתן שלא יעזוב את המסחר לגמרי אלא ימשיך בעסק ויקוו אל ה' בבחינת שבע יפול צדיק וקם...

ויקחו לי תרומה (כה, ב) במדרש יש לך מקח שיש בו שדות וכרמים כסף וזהב וכו'. פירושו כמו שנבראו כל מעשה בראשית על ידי התורה א"כ יכולין למצוא דברי תורה בכל מקום ובכל מעשה לכן תורתי אל תעזובו פירוש בכל המעשים יהיה לאדם חלק בתורה על ידם. וזהו חסידים הראשונים עשו תורתן קבע כי ראו בכל הדברים את התורה ולנו הפשוטים צריכים עכ"פ ליתן תרומה וחלק לה' בכל המעשים כי ממנו אנו נטבעין.

מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי (כה, ב) כתיב לה' הארץ ומלואה א"כ הכל להקב"ה ואינם נותנים רק נדבת לבם הטוב. וזהו מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי פירוש מזה הנדיב לב אתם לוקחים את תרומתי אבל מי שהוא כילי ואינו נותן בלב שלם, ממנו אין אתם לוקחים מאומה כי לי הכסף ולי הזהב אמר ה'.

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם (כה, ח) למה לא כתיב ושכנתי בתוכו? על ידי זה שנעשה רצונו של הבוית"ש בהקמת המשכן יהא לבן של ישראל נכנע שיראו שאין הקב"ה חפץ לשכון בתוכם רק במקדש, ע"י הכנעה זו יזכו שהקב"ה ישכון בתוכם כמ"ש את מי אשכון את דכא ושפל רוח - וזהו ושכנתי בתוכם.

וכן תעשו (כה, ט) וצ"ב דהל"ל כן תעשו מאי וכן תעשו? אלא לרמוז שיש בזה שתי פעולות קדושת הגוף וקדושת המשכן. כלומר ע"ז שבגופם יקדישו אבריהם בעשיית המשכן ומרכבה לשכינה יזכו לשני התקדשויות לכן נאמר וכן תעשו.

אמתים וחצי ארכו (כה, י) אמות הארון היו שבורות בארכו רחבו וקומתו להורות שהת"ח צריך להם לב נשבר ונדכה עונה יתירה, גם להורות דאין התורה מתקיימת אלא בימי שממית את עצמו עליה ומשבר גופו עליה...

ועשו ארון וכו' (כה, י) אמרו חז"ל מקום ארון אינו מן המדה. אדם אשר הוא בעצמו כמו ארון שהתורה מונחת בו, קדושתו מתפשטת בכל אבריו. אדם כזה אינו זקוק למקום. כלומר מקומו אינו ניכר, אינו דורש ואינו מבקש מקום מיוחד, איננו צריך שימדרו עבדו מקום חשוב, וזהו מקום הארון אינו מן המדה... (רבי אהרן לוי מרייזא)

ויששה קנים יוצאים מצידיה (כה, לב) דע כי קנה המנורה כל מה שהיו סמוכים לנר האמצעי היו יותר קטנים. והקנים העליונים הסמוכים לנר האמצעי היו קטנים מכולם. רמז כל מה שאדם מתקרב אצל מי שגדול ממנו יקטין את עצמו כמ"ש שלמה המלך ע"ה אל תתהדר לפני מלך. (אמרות ה')

י"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים

☎ 02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477

ת.ד. 5080 ירושלים 91050

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

